مخار نامه عطار نشابوری باب بیت و سوم: در خوف عافب و بسیری نمودن از عمر

فهرست مطالب

ثماره ۱: چون نشو دی زیک مسافر که چه بود ٣ ثاره ۲: گاه از سرطاعتی برون آیی تو ثماره ۳: خون شدېمه جانهاو حکر دېمه ريش ۵ شاره ۴: آن کس که تام متقی خوامد بود ۶ شاره ۵: چندان که زمرک میبکویم دل را ثاره ء: كرتن كويم عظيم سست افقادست شاره ۷: حون خوامد بود در کمین افیادن ثماره ۸: کر دل برامیدر منمون بنشیند

ثاره ۹: پیوسة حوابراین دل بیخویش که مت

١٢	شاره ۱۰: عمری که زرفتش چنین بیخبرم
١٣	ثاره ۱۱: دیرست که جان خویشن میوزم
14	ثاره ۱۲: گاہی زغم نفس وخر د میکریم
10	ثاره ۱۳: زان میشرسم که در بلام اندازند
18	شاره ۱۴: تن کسیت که سر نکون نهمی باید کر د
14	ثهاره ۱۵: گفتم شب و روز از پی این کار ثوم
14	ثاره ۱۶: چون نییت طریقی که به مقصود رسم
19	شاره ۱۷: تانی باشم کر د جهان در تک و تاز
۲.	ثاره ۱۸: در هر دو جهان یک تنهای میجویم

71	شاره ۱۹: جان رفت و ندید محرمی درېمه عمر
**	شاره ۲۰: از مال جهان جز حبکری ریشم نیست
77	شاره ۲۱: اسکم پس و پیش منرلم بکر فتهت شاره ۲۱: اسکم
74	شاره ۲۲: ماکی مینم به هر دمی تیاری
۲۵	شاره ۲۳: نه از تن خود به بیچ خشودم من
75	شاره ۲۴: ای تن ز زمانه سر نکون مینثوی
**	شاره ۲۵: چون نبیت سری این غم بیپایان را
7.	شاره ۶۶: حون من بکذشهام بجان زین دو سرا شاره ۱۳۶: حون من بکذشهام بجان زین دو سرا
79	شاره ۲۷: امروز منم خسة ازين بحرفضول
٣٠	ثماره ۲۸: آن مر ^ع که بوداز می معنی ست

٣١	شاره ۲۹: جانا چوبه نتی قادم برنهم
44	شاره ۳۰: که کم شدهٔ هزار کارم داری
**	ثاره ۳۱: جز غوّاصی ہوس ندارم چکنم
46	شاره ۳۲: چون دل زطلب در ره جانان اسآد
40	ثهاره ۳۳: یک ذره حو آن حکم دگرکون نثود
46	شاره ۳۴: دیرست که دور آسان میکردد
**	شاره ۳۵: از واقعهٔ روز پسین میشرسم
٣٨	شاره ۱۳۶: میشرسم و بیتیاس میشرسم من
44	شاره ۳۷: چون پنجه سال خویشن را کِشم
۴.	ثاره ۳۸: چون روی به پنجاه و به نصت آور دیم

41	شاره ۳۹: کر پیچ ندیدم من و کر دیدم من
47	ثاره ۴۰: درداکه جوانی زبرم دور رسید
44	شاره ۴۱: شد عقل ز دست وسخت مضطرافقاد
44	شاره ۴۲: آن رفت که عیش این جهانی خوش بود
40	شاره ۴۴: مانی به بهوس چارهٔ بهبود کنیم
45	شاره ۴۴: دردا که زخواب بس دل غافل ما
47	شاره ۴۵: افسوس که بی فایده فرسوده شدیم
47	شاره ۶۶: جان راخطرروز بسین باید دید
49	شاره ۴۷: تادبن بحر عثق غرقاب شديم
۵۰	ثاره ۴۸: درداکه ز دردی جهان مِست شدیم

۵۱	شاره ۴۹: رقتیم و نبود بیچ کس محرم ما
۵۲	شاره ۵۰: ای دل ہمه را بیاز مودیم وشدیم
۵۳	شاره ۵۱: که دستوش زمانه خوامیم شدن
۵۴	شاره ۵۲: از آ رو طمع بیخور و خقیم بمه
۵۵	شاره ۵۳: هرکزره دین براسی نسپردیم
۵۶	ثهاره ۵۴: کوین که زپای در فتادست امروز
۵۷	ثاره ۵۵: از عمر کذشة عبرتی مبن ناند
۵۸	شاره ۶۵: چون رفین جان پاک آمد در پیش
۵۹	شاره ۵۷: دل در سر در د شد به درمان نرسید
۶۰	ثهاره ۵۸: هم کار زوست رفت در بی کاری

٤١	شاره ۵۹: در دا که دلم را تن بطّال بکشت
۶۲	ثاره ۶۰: افسوس که روزگارم از دست شد
۶۳	شاره ۶۱: از گلش دل نصیب من خار رسید
۶٤	شاره ۲۶: بچون لایق کنج میت ویرانهٔ عمر شاره ۲۶: بچون لایق کنج میت
۶۵	ثاره ۶۶: امروز منم نشية نه نييت نه ست
۶۶	شاره ۴۶: رقتم که بنای عمر نامحکم بود
۶٧	شاره ۵۶: رفتم خط عثق وبندگی نادیده
۶۸	ثاره ۶۶: کارم زدل کرم و دم سرد کذشت
۶۹	ثاره ۶۷: شد عمرو دل از کرده پشیان آمد

٧٠	ثاره ۶۸: آن شد که دلم راغم جانانی بود
٧١	شاره ۶۹: زین شیوه که از عمر برآ وردم کر د
٧٢	شاره ۷۰: تن پیت شداز در داکر پیت نبود
٧٣	ثاره ۷۱: افسوس که ناچار بمی باید مرد
V ۴	ثاره ۷۲: دل رفت و ز آنش طرب دود ندید
٧۵	شاره ۷۳: کان ای دل خسته کاروان میکذرد
48	شاره ۷۴: عمری که کذشت زود انگار نبود
YY	شاره ۷۵: بنیاد جهان غرور و سوداست ېمه
٧٨	شاره ع۷: بااین دل چون فسرچه خوامی کردن
٧٩	شاره ۷۷: میپنداری که بیخبرېتوان زییت

شاره ۱: چون نشو دی زیک مسافر که چه بود

چون شودی زیک میافر که چه بود هر حکم که کرداند، دراول کار، اگاه شوی در دم آخر که چه بود

شاره ۲: گاه از سرطاعتی برون آیی تو

گاه از سرطاعتی برون آیی تو نومید مثوهر کزوامید مدار تا آخر دم زکار سچون آیی تو

شاره ۳: خون شدېمه حانهاو حکر ډېمه ريش

خون شدېمه حانهاو حکر لېمه ریش و اگاه نکشت پیچ کس از کم ومیش خوش خوش شنو حدیث خویش ای درویش از پس منشن که کار داری درپیش

شاره ۴: آن کس که تام متقی خوامد بود

آن کس که عام متقی خوام بود آن کس که عام متقی خوام بود جز در دم واپسین نگر دد روش تاخواجه سعیدیا شقی خوام بود

شاره ۵: چندان که زمرک میبکویم دل را

چندان که زمرک میبکویم دل را تنبیه نمیاو فقداین غافل را میش میری است ای دل غافل در پیش چیساختهای این سفر میش میش میرا

شاره ع: کرتن کویم عظیم سست افتادست

کرتن کویم عظیم ست افتادست ور دل کویم نه تن درست افتادست این چندینی مصیبتم هرروزی ازواقعه شب نحت افتادست شاره ۷: حون خوامد بود در کمین افتادن

حون خوامد بود در کمین افتادن برخاس*ت زیرترین* افتادن

انصاف بده دلاکه کاری است عظیم در ششدره ٔ روی زمین افتادن

شاره ۸: کر دل برامیدر بنمون بنشیند

کر دل برامیدر بنمون بنشیند ور درغم خود میان خون بنشیند در ششدره ٔ خوف ورجامانده است تا آخر کار مهره حون بنشیند شاره ۹: پیوسة چوابراین دل بیخویش که مست

پوسة چوابراین دل بیخویش که،ست نون میکرید زین ره در پیش که،ست پ

گویند: چه کارت او فتادست آخر چه کار بود فتاده زین میش که مت

شاره ۱۰: عمری که زرفتش چنین بیخبرم

عمری که زرفتش چنین بیخبرم گبذشت چوبادو پیری آمد به سرم شدروز جوانی و در آمد شب مرک وزییم شب نخست خون شد مجکرم

شاره ۱۱: دیرست که جان خویشن میوزم

دیرست که جان خوشتن میوزم وزآنش جان، چوشمع، تن میوزم ای کاش، شد آمدم نبودی که مدام آمدم از بیم شدن میوزم شاره ۱۲: گاهی زغم نفس وخرد میکریم

گاهی زغم نفس وخرد میکریم گاهی زبرای نیک وبد میکریم گرآخر عمر گوشهای دست دمد مشینم وبرگناه خود میکریم

شاره ۱۳: زان میشرسم که در بلام اندازند

زان میشرسم که در بلام اندازند میمچون کویی بی سروپام اندازند روزی صدره بمیرم از بیت آنک تابعداز مرک در کجام اندازند شاره ۱۴: تن کبیت که سرنگون همی باید کر د

تن کست که سرنکون همی باید کرد دل چست که غرق خون همی باید کرد

این دم به زمین فروشدم بس عاجز تاسرز کجابرون ہمی باید کر د

شاره ۱۵: گفتم شب و روز از پی این کار شوم

گفتم شب و روز از پی این کار شوم تابوک دمی محرم اسرار شوم زان میترسم که حون برافتد پرده من در پس پرده ناپریدار شوم

شاره ۱۶: حون نيست طريقي كه به مقصود رسم

چون نیت طریقی که به مقصود رسم چون هرروزی به زندگی میمیرم گرمرک در آیدم به بهبود رسم

شاره ۱۷: تانی باشم کردجهان در تک و تاز

مایی باشم کردجهان در تک و تاز سیرآمدم ازجهان واز آزونیاز مرکی که مرار انداز عمر دراز حقاکه به آرزوش میجویم باز شاره ۱۸: درهر دو جهان یک تنهای میجویم

درهر دوجان یک تنهای میجویم در هر دوجان یک تنهای میجویم در حسب جهان باند ام سرکر دان بر بوی خلاص، رخنهای میجویم شاره ۱۹: جان رفت و ندید محرمی در ہمه عمر

جان رفت و ندید محرمی در به معر بل تا بسرآید دم بیفایده زانک بل تا بسرآید دم بیفایده زانک

شاره ۲۰: از مال جهان جز حکری ریشم نیست

ازمال جهان جز مجکری ریشم نیست اینست و جزاین بیچ کم و بیشم نیست ازخویشتن و خلق به جان آمدام کیک ذره دل خلق و سرخویشم نیست شاره ۲۱: اسكم پس و پیش منرلم بكر فتهست

اسكم پس و پیش منرلم بكر فتهت سیلاب بلا آب و گلم بكر فتهت هر مخطه هزار مشكلم بكر فتهت دیرست که از خویش دلم بكر فتهت هر مخطه هزار مشكلم بكر فتهت

شاره ۲۲: تانی مینم به هر دمی تیاری

تاکی مینم به هردمی تیاری تاچند کشم به هرزمانی باری چون عمر شدو زمن نیامد کاری آخر در کسرداین نفس یکباری

شاره ۲۳: نه از تن خود به بیچ خشودم من

نه از تن نود به بیچ خشودم من نه یک نفس از بیچ بیاسودم من زاند شه ٔ بیبوده بفر سودم من آخر چونبود کام چرا بودم من

شاره ۲۴: ای تن ز زمانه سر نکون میشوی

ای تن زرمانه سرنکون مینثوی وی دل تو درین میانه خون مینثوی

وی جان توازین تن زجان آمده سیر آخر به چه خوشدلی برون مینثوی

شاره ۲۵: حون نیست سری این غم میبایان را

چون نیبت سری این غم بیپایان را وقت است که فرش در نوردم جان را ای جان به لب آمده از تن بکسل انگار ندیدی من سرکر دان را شاره ع۲: چون من بکذشهام بجان زین دو سرا

چون من بکذشهام بجان زین دو سرا یکی زکرانجانی تن بهرخدا

از پای قادام به روزی صد جا نود دار دروغ چند دارم بر پا

شاره ۲۷: امروز منم خسة ازين بحرفضول

امروز منم خسة ازين بحر فضول سيرآ مده يكبارگى از جان ملول كردند زكار هر دو كونم معزول نود را بدروغ چند دارم مثغول

شاره ۲۸: آن مرغ که بوداز می معنی مست

آن مرغ که بوداز می معنی مت پیّدو دل اندر کرم مولی بت

گرم که نداد دولت عقبی دست آخر زخیال رهزن دنیی رست

شاره ۲۹: جانا چوبه نیتی قیادم برهم

جاناچوبه نیتی فقادم برهم در پیش درش چوجان بدادم برهم گرنیت شدن در ره توچنری نیت آخر زیقاضای نهادم برهم

شاره ۳۰: که کم شدهٔ هزار کارم داری

که کم شده ٔ هزار کارم داری گاه از بمه کاربرکنارم داری کروقت آمد مراز من باز ران کائی شب و روز بیقرارم داری شاره ۳۱: جز غوّاصی ہوس ندارم چکنم

جز غوّاصی موس ندارم چکنم غوّاصی را نفس ندارم چکنم در دریائی فقاد نام در کر داب پروای جواب کس ندارم چکنم

شاره ۳۲: حون دل زطلب درره جانان اسآد

چون دل زطلب در ره جانان اساد نه باین خود کفت و نه باجان اساد آری چوشتاب و خوف بسیار شود بایکدیکر به قطع نتوان اساد

شماره ٣٣: يك ذره حو آن حكم دكركون نشود

یک ذره حوِآن حکم دگرگون نشود بیمرگ کسی به راه بیرون نشود خون کشت دلم زنوف این وادی صعب گسکی بود آن دل که ازین خون نشود

شاره ۳۴: دیرست که دور آسمان میکردد

دیرست که دور آسمان ممکر دد میتربیدو زان ترس بجان ممکر دد

چون دید که قبله گاه دنیا چونت صد قرن کذشت و بمچنان میکر دد

ثماره ۳۵: از واقعهٔ روزیسین میترسم

از واقعه ٔ روز پسین میترسم کویند مراکز چه سبب میترسی کویند مراکز چه سبب میترسی

شاره ع۳: میترسم و بیتیاس میترسم من

يترسم وبيقياس يترسم من چون نوشه ززخم داس يترسم من

شک نیت که سخت وادیی درپیش است زین وادی پرهراس میترسم من

شاره ۳۷: حون پنجه سال خویشن را رکتم پنجه سال خویشن را رکتم

چون پنجه بال خویشن را کِثم برعمر نهاد بال تصت انگشم برعمر نهاد بال تصت انگشم شد کان شد پشم شکان شد پشم

شاره ۲۸: چون روی به پنجاه و به شصت آور دیم

چون روی به پنجاه و به شصت آوردیم پخرن روی به پنجاه و به شصت آوردیم امروز درین جهان دارم جز عجز درنزد خدائیت سکست آوردیم

شاره ۳۹: کر پیچ ندیدم من و کر دیدم من

کرییچ ندیدم من وکر دیدم من نود را زیدان پدستردیدم من مويم بهه شدسپيدوبر ننويش بكشت امّاسرموني بنكر ديدم من

شاره ۴۰: درداکه جوانی زبرم دور رسید

د داکه جوانی زبرم دور رسید صد کونه بلای من رنجور رسید

كافور دميداز بناكوش برون يعنى كه: كفن ساز كه كافور رسيد

شاره ۴۱: شد عقل ز دست و سخت مضطرا فياد

شد عقل زدست و سخت مضطرافقاد تاموی چوسیم و روی چون زرافقاد عمری که زسرغرور سودا پختم امروز مراجو کفاف باسرافقاد

شاره ۴۲: آن رفت که عیش این جهانی خوش بود

امروز که پیری به سرآ مد ثادم و آن بود غلط زانکه جوانی خوش بود

آن رفت که عیش این جهانی خوش بود وان روز جوانی بخوانی خوش، بود

شاره ۴۳: ياكى به ہوس چارهٔ بهبود كنيم

ماکی به ہوس چاره ^ا بہبود کنیم چون عمر عزیز بود سرمایہ ^اما سرمایہ زدست رفت چه سود کنیم

شاره ۴۴: درداکه زخواب بس دل غافل ما

درداکه زخواب بس دل غافل ما تاموی سپید شدسه شددل ما

درداو دریغاکه به جز دردو دریغ حاصل نامد زعمر بیجاصل ما

شاره ۴۵: افسوس که بی فایده فرسوده شدیم

افوس که بی فایده فرموده ثدیم وزآس سپرسرنکون موده شدیم

درداو نداماً که تا چشم زدیم نابوده شدیم

شاره ع۴: حان راخطرروزیس باید دید

جان راخطرروز پسین باید دید دیدیم زعالم آنچه دیدیم و شدیم دیدیم زعالم آخی دیدیم و شدیم

ثماره ۴۷: تا دربن بحرعثق غرقاب شديم

تادبن بحرعث غرقاب شديم افعانه عمار عثق حون بركوبيم افعانه عمار عثق حون بركوبيم شاره ۴۸: درداکه ز دردی جهان مِست شدیم

درداکه زدردی جهان مِت شدیم پتی چوکان و سیراز شست شدیم آمد شدما نگر که در آخر عمر از پای در آمدیم واز دست شدیم شاره ۴۹: رقیم و نبود بیچ کس محرم ما

رفتیم و نبود پیچ کس محرم ما میم بود که بود روز و شب بهرم ما سجان الله! به هرزه این عمر عزیز امد بسرو بسرنیامد غم ما

شاره ۵۰: ای دل همه را بیاز مودیم و شدیم

ای دل ہمہ را بیاز مودیم و شدیم بیار بگفتیم و شودیم و شدیم فی الحبار ہودیم و شدیم فی الحبار و دیم و شدیم فی الحبار پیان که رفتہ بودیم شدیم

شاره ۵۱: که دسخوش زمانه خوامیم شدن

كه دسخوش زمانه خواميم شدن كه پيش بلانشانه خواميم شدن چون نیت به جز فعانهای کارجهان درخواب، بدین فعانه خواهیم شدن شاره ۵۲: از آ زوطمع بیخور و خفتیم همه

از آزوطمع بیخوروختیم ہمه وز حرص و حید درتب و تقتیم ہمه چنری که شداندر پی آن ضایع عمر ضایع بکذاشیم ورفتیم ہمه

شاره ۵۳: هرکزره دین براسی نسپردیم

هرکزره دین براستی نسپردیم هرکز به مراد دل دمی نشمردیم درداکه زغفلت شانروزی خویش رفتیم و بسی خصم و خصومت بردیم

شاره ۵۴: کوتن که زیای در فتادست امروز

کوتن که زیای در فقادست امروز کو دل که ز دیده خون کشادست امروز

درهر ہوسی کہ بود دستی بزدیم زان دست زدن ، به دست ، بادست امروز

شاره ۵۵: از عمر كذشة عبرتى مش ناند

از عمر گذشته عبرتی مبثی ناند عمری که ازو دمی به جان میارزید چون باد گذشت و حسرتی مبثی ناند

شاره ع۵: چون رفتن جان پاک آمد در پیش

چون رفتن جان پاک آمد در پیش تن راسب هلاک آمد در پیش تاعمر در آب دیده و آتش دل چون باد کذشت و حاک آمد در پیش

شاره ۵۷: دل در سر در د شد به درمان نرسید

دل در سر در د شد به درمان نرسید خوش خوش برسید عمر م از گفت و شنود وین قصّه ٔ در د ما به پایان نرسید

شاره ۵۸: هم کار زوست رفت در بی کاری

ہم کار زدست رفت در بی کاری ہم عمر عزیز میرود در خواری تا چون بوداین باقی عمر م کہ نبود از عمر کذشتہ بیچ بر خورداری

شاره ۵۹: درداکه دلم راتن بطّال بکشت

درداکه دلم راتن بطّال بکشت مهدی مرابه ظلم دخّال بکشت دربادیهای، چراعکی میسردم یک صرصر تند آمدو در حال بکشت

شاره ۶۰: افسوس که روزگارم از دست شد

افوس که روزگارم از دست بشد جان و دل بقرارم از دست بشد گفتم که به حیله کار خود دریابم می دریابم که کارم از دست بشد

شاره ۱ع: از گلش دل نصیب من خار رسیر

از گاشن دل نصیب من خار رسید افوس که آفتاب عمر م ناکاه در پنجبری بر سردیوار رسید شاره ۲۶: حون لایق کنج نیست ویرا ند عمر

حون لایق کنج نیبت ویرانه ^عمر می نتوان شد مقیم ہم خانه ^عمر وقت است كه درخواب ثوم، بوكه ثوم! زيراكه به آخر آمدافعانه عمر

شاره ۲۶: امروز منم نشته نه نبیت نه ست

امروز منم نشته نیت نهست در پرده نیست بهست ثوریده و مست چه چاره کنم چوشیشه افتاد و شکست هم دست ز کار رفت و هم کار از دست

شاره ۴۶: رقتم که بنای عمر نامحکم بود

رفتم که بنای عمر نامحکم بود وین تیره سرای، سخت نامحرم بود پندار که سوزنی زعیسی کم کشت وا نگار که ارزنی زدنیا کم بود

شاره ۵ع: رفتم خط عثق وبندگی نادیده

رفتم خط عثق وبندگی نادیده جز حسرت و جز فکندگی نادیده میکریم پشت برجهان آورده میمیرم روی زندگی نادیده

شاره عوع: کارم ز دل کرم و دم سرد کذشت

عمری که زجان عزیز تر بود بسی چون باد به من رسیدو چون کر دکذشت

کارم ز دل کرم و دم سرد کذشت هرختگ و ترم که بود در در دکذشت

شاره ۷۶: شد عمرو دل از کرده شیمان آمد

شد عمرو دل از کرده پیمان آمد کارم بنرفت و کار تاوان آمد و راه نکه کنم به پایان آمد و راه نکه کنم به پایان آمد

شاره ۸۶: آن شد که دلم راغم حانانی بود

دل خون شدویاوه کشت اکر جانی بود آن نیز فروکذشت و درمانی بود آن شدکه دلم راغم جانانی بود هردم که زدم زعمر ماوانی بود شاره ۶۹: زین شیوه که از عمر برآ وردم کر د

خون مُکرید دل من از غصه نُآنک کاری بنگر دم و توانتم کر د

زین شیوه که از عمر برآ وردم کرد کس در دو جهان بر تتواند آ ورد

ثماره ۷۰: تن پیت شداز در داکر بیت نبود

تن پت شداز در داکر پت نبود جان مت شداز دریغ اکر مت نبود

از پای در آمدم که تا چشم زدم از دست بشد دلی که در دست نبود

شاره ۷۱: افسوس که ناچار بمی باید مرد

افوس که ناچار بمی باید مرد دمخت و تیار بمی باید مرد

چون دانسم که چون می باید زیست دل پر حسرت زار بمی باید مرد

شاره ۷۲: دل رفت و ز آتش طرب دود ندید

چىمى كەبمەجان بدان مىدىدم پرخون شدوروى بىچ بىبود ندىد

شاره ۷۳: بن ای دل خسته کاروان میکذرد

الن ای دل خسة کاروان میکذرد بیدار شوآخر که جهان میکذرد

آن شد که دمی درېمه عمرت خوش بود باقی ېمه برامید آن میکذرد

شاره ۷۴: عمری که کذشت زود انگار نبود

عمری که گذشت زودا گار نبود چون آخر عمراول افعانه است کو عمر که هرچه بودا نگار نبود

شاره ۷۵: نیباد حهان غرور و موداست ېمه

بنیاد جهان غرور و موداست بمه پنهان توان کر دکه پیداست بمه چه رنج بری که حاصل عمر در آن تاچشم کنی باز دریغاست بمه

شاره ۷۶: بااین دل چون قبیرچه خواهی کردن

بانفِس زبون کسرچه خواهی کردن امروز چنین پیرچه خواهی کردن بااین دل چون قسرچه خواهی کردن در روز جوانی منکر دی کاری

ثهاره ۷۷: میپنداری که بیخبربتوان زیست

میپنداری که بیخبر بتوان زیست در بیخبری زیرو زبر بتوان زیست چندانک نشینی تو و آخر بیتین این بی سروین چند دکر بتوان زیست